

Блестящо, утвърждаващо начало

Още първият концерт на Петнадесетия Мартенски музикални дни на 22 т. м. беше чудесен „старт“, който показва високия ръст, достигнат от този наш международен фестивал. Висок не само с все по-голямото участие на чуждестранни изпълнители, но и с въодушевлението на местните сили, със завоюването на качество в тяхното музично ране. На първо място трябва да изтъкнем симфоничния оркестър на Русенската филхармония: напълно заслужени бяха овацити, които той получи. Но в случая интересно беше обстоятелството, че русенската публика и гостите на фестивала се срещнаха непосредствено чрез конкретна артистична изява с новия председател на организационния комитет на Мартенските музикални дни нар. арт. проф. Александър Райчев. Той застана на откриващия концерт начело на оркестъра, а същевременно и като автор на специално написана за фестивала творба.

Приятно беше да се види до каква степен русенските филхармоници са се домогнали до положение спокойно да им се възлагат най-отговорни художествени задачи. Приятно беше от друга страна да се види нашият именит композитор и общественик в една малко позната, нова за нас роля — като диригент. Наистина знаем, че Ал. Райчев е учил в Будапеща при големия унгарски майстор на диригентското изкуство Янош Ференчик. И все пак тази без

съмнено силна страна от неговата богата артистична природа беше оставена в сянка. И много е хубаво, че случаят даде възможност премълчаването от Райчев умение да дирижира прекрасно, да блесне с пълна сила. Може би е имало и такива, които едва ли не с любопитство очакваха повята на този „дебютант“, но ако е така, то сигурно е, че любопитството им се е ире върнало в истинско и съвсем оправдано възхищение.

Би могло да се каже, че цялата програма, която Русенската филхармония ни предложи, беше насочена към основната тема на петнадесетия прелетен фестивал — 30-годишнината от победата над фашизма, и то не само с генералната Ленинградска симфония на Шостакович, заемаща централното място, но и с жизнерадостната, композирана с много талантлив замах начална фестивална увертюра, а и с Кантата на Хайдн, която не само внесе разнороден художествен нюанс, но се оказа и близка по тематика, защото е свързана с безсмъртен борчески сюжет, завешан ни от вековете — подвига на Антигона.

С прозвучалата в началото Фестивална увертюра на Александър Райчев най-хубавото е, че той, новият председател на фестивала, направил един великолепен, своеобразен подарък — първо произведение, написано от наш ком. позитор за тези големи музикални празници. Творбата на

прави много добро впечатление пред всичко с оригинален подход на автора към поставената задача. Райчев е потърсил трудния път — този на вътрешно преживяната празничност, проникната от мисълта, че истинската радост, щастието често трябва да бъдат изстрадани, за да са пълноценни. . . Разбира се, увертюрата поначало е радостна, а и не само радостна и оптимистична, но и богата в музикалния си тематизъм. Но онова, което особено поразява, е, че линията на нейното развитие започва не с някакъв фанфарност, а със заргорваща лирика, за да приключи накрая кръга в същото настроение, но вече осмислено от едно многопланово разгръщане.

Основен принос в осъществяването на следващата малко известна творба на Йозеф Хайдн — Кантата за соло-сопран и оркестър, имаше на своята известна левница Лидия Ступел. Тя с подходящото съдействие на оркестрантите и диригента съумя да разкрие красотата на мелодиката и да придаде тежест на по-сериозната страна от пресъздадения музикално текст на известния оперен либретист от 18 в. Пиетро Метастазιο. Изпълнението и на тази творба бе от естество да задоволи и най-придирчиви изисквания.

Но най-висок връх на концерта беше въздуващото пре създаване от Александър Райчев и от свирещите под палката му русенски филхармоници на музикалната епопея

на героичния Ленинград — Седмата симфония, Ленинградска, на най-големия съвремен жив музикален творец, гост в миналото на Русенския фестивал и почетен гражданин на Русе — Дмитрий Дмитриевич Шостакович. Още от самото начало на изпълнението грабна решителният, енергичният тон на темата за родината, който тя придобива в края на творбата. Ще се запомни полученият почти зрима картинност епизод на нашествието. Ще се запомни и трагедийно акцентираният среден дял на третата част. Ще се запомни и траурният епизод на финалната част и особено последното гравирание на победната тема от начална сподявеност до тържествен апогеоз.

Наред с целия оркестров колектив, който показа извънредно високо художествено равнище, похвала заслужават солистите на духовни инструменти, особено при втора та част на симфонията.

Първият концерт от Мартенските музикални дни наистина е достоен за висока оценка, защото положителното, голямото бе онова, което блесна. И хубаво би било, ако творческият и изпълнителският жест на проф. Александър Райчев бъде последван и от други големи наши композитори, които ще ни радват, ще ни възбудят и ще дадат принос за нашата музикална култура.